

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด
ข้อมูล ณ วันที่ ๑ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายกิตติชัย กล้าหาญ

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ เลขที่ ๒ หมู่ที่ ๑๗ ตำบลพนมไพร อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด

โทรศัพท์ ๐๖๔ ๓๔๙ ๒๕๒๘ Facebook Line

เกิด พ.ศ. ๒๕๑๔

ปัจจุบันอายุ ๕๔ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย

สถาบันการศึกษา กศน.พนมไพร

คณะ/สาขาวิชา -

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ ช่างภาพ

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๒๕๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๔

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก พืชผัก ไม้ผล

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑.ระบบโรงเรือนอัจฉริยะ

๒.การปลูกผักในโรงเรือนคัดเลือกแสง

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๙ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การทำน้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยหมักแห้ง

ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การเลี้ยงเหินแดง

ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การปลูกผักกูด

ฐานเรียนรู้ที่ ๔ การเลี้ยงกุ้งฝอย

ฐานเรียนรู้ที่ ๕ การปลูกผักแบบยกแคร่

ฐานเรียนรู้ที่ ๖ การปลูกผักในโรงเรือน

ฐานเรียนรู้ที่ ๗ การใช้พลังงานทดแทน

ฐานเรียนรู้ที่ ๘ การเลี้ยงโคเนื้อ

ฐานเรียนรู้ที่ ๙ การเลี้ยงปลาในบ่อดิน

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๖ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การทำเกษตรอินทรีย์

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การทำปุ๋ยหมักแห้งและน้ำหมักชีวภาพ
- การทำฮอโมนสูตรต่างๆ
- การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- การเพาะเห็ดฟาง
- การตรวจวิเคราะห์คุณสมบัติของดินเบื้องต้น

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การทำเกษตรอินทรีย์ คือ การทำการเกษตรโดยหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีสังเคราะห์ทุกชนิด เช่น ปุ๋ยเคมี, ยาฆ่าแมลง, และยาฆ่าหญ้า เกษตรอินทรีย์มุ่งเน้นการสร้างสมดุลของระบบนิเวศและความยั่งยืนในระยะยาว โดยอาศัยหลักธรรมชาติในการผลิต โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. ปลอดภัยต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค
๒. รักษาสิ่งแวดล้อม
๓. เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน
๔. ลดต้นทุนการผลิต
๕. เพิ่มมูลค่าผลผลิต

- รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ มีการจัดอบรมในพื้นที่จริงของศูนย์ฯ ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ เช่น การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพและฮอโมนต่างๆ การเยี่ยมชมแปลงจริงเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยมีเนื้อหา ดังนี้

แนวทางการผลิตเกษตรอินทรีย์

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินนโยบาย สนับสนุนให้เกษตรกรเข้าสู่ระบบการผลิตพืชอินทรีย์ โดยทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์รับสมัครขึ้นทะเบียน ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชตามมาตรฐานเกษตร อินทรีย์ ให้คำปรึกษาแนะนำ และประเมินแปลงเบื้องต้น รวบรวมรายชื่อเกษตรกรที่ผ่านการประเมินแปลง เบื้องต้น และยื่นขอการรับรองจากหน่วยตรวจรับรอง ตามความต้องการของเกษตรกร ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงแก้ไขการกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง เกษตรอินทรีย์ จาก มกษ. ๙๐๐๐ - ๒๕๕๒ เป็น มกษ. ๙๐๐๐ - ๒๕๖๔ โดยปรับข้อกำหนดในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน Codex Alimentarius (Codex), ASEAN Standard for Organic Agriculture (ASOA) และสหภาพยุโรป (EU) เพื่อตอบสนองความต้องการ ของตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ ที่เพิ่มมากขึ้น

ความหมายของเกษตรอินทรีย์ ตาม มกษ. ๙๐๐๐ - ๒๕๖๔

หมายถึง ระบบการจัดการการผลิตด้าน การเกษตรแบบองค์รวมที่ช่วยทำให้ระบบนิเวศเกษตร มีความสมบูรณ์ ทั้งนี้ รวมถึงความหลากหลายทาง ชีวภาพ วงจรชีวภาพ และกิจกรรมทางชีวภาพในดิน เกษตรอินทรีย์เน้นการใช้วิธีการจัดการภายในฟาร์ม มากกว่าการเลือกใช้ปัจจัยการผลิตจากภายนอกฟาร์ม โดยคำนึงถึงสภาพของภูมิภาคต่าง ๆ ที่ต้องมีการ ปรับระบบให้เข้ากับสภาพท้องถิ่น ทั้งนี้ เมื่อเป็นไปได้ จะทำให้สำเร็จได้โดยใช้วิธีทั่วไป วิธีทางชีวภาพ และทางกล แทนการใช้วัสดุสังเคราะห์

หลักพื้นฐานของ การทำการเกษตรอินทรีย์

๑. พัฒนาระบบการผลิตไปสู่แนวทางเกษตร ผสมผสานที่มีความหลากหลายของพืชและสัตว์
๒. ห้ามใช้สารเคมีสังเคราะห์ทางการเกษตรทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นปุ๋ยเคมี ยาฆ่าหญ้า ยาป้องกันกำจัดศัตรูพืช และฮอร์โมน
๓. เน้นการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด ตลอดจนการปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อให้พืชแข็งแรงมีความต้านทานต่อโรคและแมลง
๔. รักษาความสมดุลของธาตุอาหารภายในฟาร์ม โดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาหมุนเวียนให้เกิดประโยชน์
๕. ป้องกันมิให้มีการปนเปื้อนของสารเคมี จากนอกฟาร์มทั้งจากดิน น้ำ และอากาศ โดยจัดสร้าง แนวกันชน ด้วยการขุดคู หรือปลูกพืชยืนต้น และ พืชล้มลุก
๖. ใช้พันธุ์พืชหรือสัตว์ที่มีความต้านทานและมีความหลากหลาย ห้ามใช้พันธุ์พืชและสัตว์ที่ได้จากการตัดต่อสารพันธุกรรม
๗. การกำจัดวัชพืช ใช้การเตรียมดินที่ดีและแรงงานคนหรือเครื่องมือกลแทนการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช
๘. การป้องกันกำจัดศัตรูพืช ให้ใช้สมุนไพรกำจัดศัตรูพืชแทนการใช้ยาเคมีกำจัดศัตรูพืช
๙. ใช้ฮอร์โมนที่ได้จากธรรมชาติ เช่น จากน้ำสกัดชีวภาพ แทนการใช้ฮอร์โมนสังเคราะห์
๑๐. รักษาความหลากหลายทางชีวภาพโดยการรักษาไว้ซึ่งพันธุ์พืชหรือสัตว์ สิ่งที่มีชีวิตทุกชนิดที่มีอยู่ในท้องถิ่น ตลอดจนปลูกหรือเพาะเลี้ยงขึ้นมาใหม่
๑๑. การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูป ให้ใช้วิถีธรรมชาติและประหยัดพลังงาน
๑๒. ต้องเก็บบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานในสวน/แปลง ไว้อย่างน้อย ๕ ปี เพื่อรอการตรวจสอบ

๙ หลักปฏิบัติการผลิตพืชอินทรีย์

๑. การเลือกพื้นที่ผลิตพืชอินทรีย์
 - พื้นที่ปลูกและแหล่งน้ำที่ใช้ ไม่มีความเสี่ยง ต่อการปนเปื้อนสารพิษเจือปน
๒. การวางแผนผลิตพืชอินทรีย์
 - มีการป้องกัน สารปนเปื้อนระดับฟาร์ม ทั้งที่ปะปนมาทางดิน น้ำ และอากาศ เช่น มีสิ่งกีดขวาง ทำคั่นกัน ปลูกพืชเป็น แนวกันชนระหว่างแปลง ให้ปลอดภัยจากสารพิษ ที่มาจากแหล่งของเสีย
๓. การเลือกพันธุ์
 - ส่วนที่ใช้ขยายพันธุ์ ควรมาจากกระบวนการผลิต แบบเกษตรอินทรีย์ และไม่ใช่พันธุ์พืชที่ได้จากการตัดต่อ สารพันธุกรรมและ/หรือผ่านการอาบรังสี
๔. การจัดการและปรับปรุงบำรุงดิน
 - การจัดการดินในทุกขั้นตอน ต้องมุ่งเน้นการใช้ สารอินทรีย์และวัสดุธรรมชาติเป็นหลัก ทั้งนี้ การใช้สาร ปรับปรุงบำรุงดินอื่น ๆ ต้องเป็นสารที่ได้รับการยอมรับ จากหน่วยรับรองหรืออนุญาตให้ใช้ได้ตาม มกษ.๙๐๐๐ - ๒๕๖๔
๕. การจัดการศัตรูพืช
 - ต้องมีการวางแผนการจัดการศัตรูพืช ตั้งแต่ ระยะเวลาก่อนปลูกพืชจนถึงระยะที่พืชกำลังเจริญเติบโต ด้วยวิธีการเกษตรกรรม วิถีกล ชีววิถี และชีวภัณฑ์ หรือใช้สารที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยรับรองหรืออนุญาตให้ใช้ได้ตาม มกษ. ๙๐๐๐ - ๒๕๖๔

๖. การเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว

- มีการป้องกันผลผลิตและผลิตภัณฑ์อินทรีย์ ตลอดเวลาไม่ให้เกิดการปนเปื้อนและไม่ให้สัมผัส กับวัสดุและสารที่ไม่อนุญาตให้ใช้ในการผลิตอินทรีย์ ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจในการเก็บเกี่ยว และปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามหลักเกษตรอินทรีย์

๗. การบรรจุหีบห่อ เก็บรักษา และขนส่ง

- การบรรจุหีบห่อ การเก็บรักษา และการขนส่ง ต้องไม่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน ที่ทำให้สูญเสียความเป็นอินทรีย์ รวมถึงมีการบ่งชี้ข้อมูลอย่างชัดเจน

๘. การแสดงฉลาก และการกล่าวอ้าง

- การแสดงฉลากและการกล่าวอ้างต้องมีรายละเอียด เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของมาตรฐานที่กำหนด ชัดเจน ไม่เป็นเท็จและหลอกลวง

๙. การบันทึกข้อมูลการผลิตและการทวนสอบ

- มีการจัดทำแผนการผลิต จดบันทึกขั้นตอนการ ปฏิบัติงาน และข้อมูลการผลิตอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน และสามารถทวนสอบได้ตลอดห่วงโซ่การผลิต โดยเก็บบันทึก ข้อมูลไว้อย่างน้อย ๕ ปี เพื่อรอการตรวจสอบ

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตร โดยการเสนอแนวคิดผ่านเวทีการประชุมระดับจังหวัด และให้ข้อเสนอแนะผ่านเวทีการประชุมระดับอำเภอ

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอพนมไพร ร่วมกับ ศพก.เครือข่าย และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อาทิเช่น สำนักงานเกษตรอำเภอพนมไพร สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานประมงจังหวัด โครงการชลประทานร้อยเอ็ด สถานีพัฒนาที่ดินร้อยเอ็ด ร่วมประชุมเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.)

ภาคผนวกที่ 3.3

แผนการเสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรผู้นำของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอพนมไพร และ ศูนย์เครือข่าย
อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด ชนิดสินค้า ข้าว

แผนเสริมสร้างศักยภาพ

หลักสูตรการเรียนรู้	จำนวน เป้าหมาย (ราย)	สถานที่ จัดอบรม	ไตรมาส 1			ไตรมาส 2			ไตรมาส 3			ไตรมาส 4			เจ้าภาพหลัก
			ค.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	ก.ย.68	
ขั้นเตรียมการ															
1. รับสมัครเกษตรกร	10					10									สงขลา อ.พนมไพร
2. สรุปข้อมูลเกษตรกรที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรม	10					27									สงขลา อ.พนมไพร
3. จัดทำแผนเสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรผู้นำ	10					17									สงขลา อ.พนมไพร
4. จัดทำหลักสูตรเสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรผู้นำ	10					17									สงขลา อ.พนมไพร
5. สรุปผลการเตรียมการ	10					30									สงขลา อ.พนมไพร
ขั้นตอนการดำเนินการ															
1. การอบรมเสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรผู้นำ	10														
1.1 ครั้งที่ 1 : สถานที่ ศพก.หลัก อ.พนมไพร						23									
หลักสูตร															
การจัดการดินและปุ๋ย	10					23									สงขลา อ.พนมไพร
การใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร	10					23									สงขลา อ.พนมไพร
การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน	10					23									สงขลา อ.พนมไพร
การไถกลบตอซัง	10					23									สงขลา อ.พนมไพร
1.2 ครั้งที่ 2 : สถานที่ ศพก.หลัก อ.พนมไพร															
หลักสูตร															
การจัดทำบัญชีต้นทุนการผลิต	10									15					สงขลา อ.พนมไพร
การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์	10									15					สงขลา อ.พนมไพร
การใช้เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่	10									15					สงขลา อ.พนมไพร
การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	10									15					สงขลา อ.พนมไพร
2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้															
สถานที่ ศพก.หลัก อ.พนมไพร															
ประเด็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้															
1. เทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	10											17			สงขลา อ.พนมไพร
2. การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	10											17			สงขลา อ.พนมไพร
3. การแปรรูปข้าว	10											17			สงขลา อ.พนมไพร
ขั้นตอนสรุปผลการดำเนินงานกิจกรรม															
สรุปผลการดำเนินงานและรายได้ของเกษตรกร	10														สงขลา อ.พนมไพร
หมายเหตุ : โปรดระบุวัน ในแผนการจัดอบรม															
เจ้าภาพหลัก ให้ระบุชื่อหน่วยงานในพื้นที่															

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

- การได้มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมและศึกษาดูงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโดยน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้กับอาชีพและการดำชีพของตนเองและครอบครัวจนถึงปัจจุบัน

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ: ภัยแล้ง น้ำท่วม และสภาพอากาศแปรปรวนส่งผลกระทบต่อผลผลิตและคุณภาพของพืชผล
- ความไม่แน่นอนของราคาสินค้าเกษตร: ราคาพืชผลตกต่ำเนื่องจากความผันผวนของตลาดและปัจจัยอื่นๆ
- ต้นทุนการผลิตสูง: การใช้ปัจจัยการผลิตแบบเดิม ๆ อาจมีต้นทุนสูงและไม่ได้ประสิทธิภาพ
- ขาดความรู้และทักษะด้านดิจิทัล: เกษตรกรจำนวนมากยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือดิจิทัล

- การใช้ระบบการให้น้ำอัจฉริยะ: การจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อลดปัญหาขาดแคลนน้ำในช่วงหน้าแล้ง
- การนำหลักวิชาการและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ในการเกษตรจะช่วยให้เกษตรกรสามารถรับมือกับความท้าทายต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ, เพิ่มผลผลิต, ลดต้นทุน, และสร้างความยั่งยืนในภาคเกษตร

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- ระบบน้ำ เช่นสปริงเกอร์ ทำให้ลดการใช้น้ำได้ อีกทั้งสามารถกำหนดเวลาในการให้น้ำได้
- โรงเรือนอัจฉริยะ ช่วยป้องกันแมลงศัตรูพืช ลดการเกิดความเสียหายของผลผลิต ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพและปลอดภัย
- ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ช่วยลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต ลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก เป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- มีการให้น้ำพืชโดยระบบการให้น้ำอัจฉริยะ โดยใช้พลังงานทดแทน โดยการนำพลังงานจากแสงอาทิตย์มาใช้ในการสูบน้ำเพื่อการเกษตร แทนการใช้พลังงานจากกรพไฟฟ้า ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการจัดการน้ำในระยะยาว มีการศึกษาหาข้อมูล จัดหาอุปกรณ์ เตรียมสถานที่ติดตั้ง วางระบบน้ำในแปลงให้มีความเหมาะสมกับชนิดพืชที่ปลูก

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

- การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
คือ การวิเคราะห์ดินเพื่อประเมินปริมาณธาตุอาหารที่มีอยู่ แล้วจึงนำข้อมูลนั้นมาใช้เป็นแนวทางในการใส่ปุ๋ยให้กับพืชอย่างเหมาะสม เพื่อให้พืชได้รับธาตุอาหารที่ต้องการอย่างเพียงพอต่อการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตที่ดี โดยคำนึงถึงความต้องการของพืชแต่ละชนิดและสภาพของดินในพื้นที่นั้นๆ
- ขั้นตอนการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน:
๑. เก็บตัวอย่างดิน:
เก็บตัวอย่างดินจากหลายๆ จุดในแปลงนาหรือพื้นที่เพาะปลูก เพื่อให้ได้ตัวอย่างดินที่เป็นตัวแทนของพื้นที่นั้น ๆ

๒. ส่งวิเคราะห์:

นำตัวอย่างดินที่เก็บรวบรวมได้ไปส่งวิเคราะห์ที่ห้องปฏิบัติการที่เชื่อถือได้ โดยทั่วไปจะวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหารหลัก (ไนโตรเจน, ฟอสฟอรัส, โพแทสเซียม) ความเป็นกรด-ด่าง (pH) และอินทรีย์วัตถุ

๓. แปลผลวิเคราะห์:

เมื่อได้รับผลวิเคราะห์ดินแล้วให้นำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานหรือค่าที่แนะนำสำหรับพืชแต่ละชนิด เพื่อประเมินว่าดินมีความอุดมสมบูรณ์เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของพืชหรือไม่

๔. กำหนดปริมาณปุ๋ย:

จากผลการวิเคราะห์ดินและค่ามาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ให้คำนวณปริมาณปุ๋ยที่ต้องใส่เพื่อให้พืชได้รับธาตุอาหารเพียงพอต่อความต้องการ

๕. เลือกชนิดปุ๋ยและวิธีการใส่:

เลือกชนิดปุ๋ยที่มีธาตุอาหารตรงกับที่พืชต้องการ และพิจารณาเลือกวิธีการใส่ปุ๋ยที่เหมาะสม เช่น การใส่รองพื้น การใส่ปุ๋ยแต่งหน้า หรือการให้ทางใบ

๖. ประเมินผลและปรับปรุง:

หลังจากใส่ปุ๋ยแล้ว ควรมีการประเมินผลการเจริญเติบโตของพืชและผลผลิตที่ได้ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการใส่ปุ๋ยในครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อควรพิจารณาเพิ่มเติม:

ความต้องการธาตุอาหารของพืช:

พืชแต่ละชนิดมีความต้องการธาตุอาหารแตกต่างกัน ดังนั้นควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการธาตุอาหารของพืชแต่ละชนิด เพื่อให้ใส่ปุ๋ยได้อย่างเหมาะสม

สภาพดิน:

สภาพดินแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน ทั้งในเรื่องของเนื้อดิน ความอุดมสมบูรณ์ และความเป็นกรด-ด่าง ดังนั้นควรพิจารณาสภาพดินในพื้นที่ของตนเองประกอบด้วย

ต้นทุน:

การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินอาจมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในการวิเคราะห์ดิน แต่โดยรวมแล้วสามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตได้ในระยะยาว เพราะทำให้ใส่ปุ๋ยได้อย่างมีประสิทธิภาพและลดความสูญเสียของปุ๋ย

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ฝรั่ง พื้นที่ปลูกจำนวน ๕๐ ตารางวา

๑.๒) มะเขือเทศหวานผลสดและผักต่างๆ พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ ไร่

๑.๓) ไม้ พื้นที่ปลูกจำนวน ๑ ไร่

๑.๔) ผักกูด พื้นที่ปลูกจำนวน ๕๐ ตารางวา

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) การเลี้ยงปลาบ่อดิน จำนวน ๑ งาน

๒.๒) การเลี้ยงกุ้งฝอย จำนวน ๑๐ ตารางวา

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) การเลี้ยงวัว จำนวน ๒ ตัว

๓.๒) การเลี้ยงไก่ จำนวน ๒๔ ตัว

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) การเพาะเห็ดฟาง จำนวน ๔๐ ตารางวา

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ผัก, ผลไม้ มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ปุ๋ยคอก (มูลไก่, กากอ้อย) เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท/ไร่

๑.๒) ค่าจัดทำฮอร์โมนต่างๆ เป็นเงิน ๒๐๐ บาท/ไร่

๑.๓) ค่าสารชีวภัณฑ์ เป็นเงิน ๙๐๐ บาท/ไร่

๑.๔) อื่นๆ เป็นเงิน ๒๐๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๒,๓๐๐ บาท/ไร่

รายได้ ๑๖๑,๐๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

- ผักต่างๆ ได้แก่ ผักกูด, ผักชะแยง, หน่อไม้, กวางตุ้ง, ถั่วฝักยาว, บวบ, มะเขือ

เฉลี่ยรายได้วันละ ๓๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

- กลัวย

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๑,๐๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

- มะม่วง, มะดัน, มะเขือเทศหวาน, องุ่น

- เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๕๐,๐๐๐.....บาท/เดือน

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. ได้บริโภคอาหารที่หลากหลายและมีความปลอดภัย
๒. ลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก โดยหันมาพึ่งพาปัจจัยภายในให้มากที่สุด และเกิดประโยชน์สูงสุด ลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต
๓. เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้แก่ชุมชน หรือผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน
๔. เกิดการรวมกลุ่มเครือข่ายเกษตรกรในชุมชน
๕. การตลาด เกิดตลาดสีเขียว ภายหลังจากการรวมกลุ่ม ผลผลิตส่วนหนึ่งส่งโรงครัวโรงพยาบาล

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑. ช่วยฟื้นฟูความสมบูรณ์ของดิน โดยการนำเทคนิค การทำเกษตรอินทรีย์ ช่วยปรับโครงสร้างของดิน เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน สร้างความหนาแน่น หลากหลายทางชีวภาพ

๒. เลิกการใช้สารเคมี ช่วยลดมลพิษในดิน น้ำ อากาศ และยังช่วยรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ

๓. ลดการสิ้นเปลืองการใช้น้ำ เกิดการใช้น้ำอย่างเหมาะสมและประหยัด

๔. ลดการใช้ไฟฟ้า โดย ใช้พลังงานไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น หันมาใช้พลังงานทดแทนเช่นโซลาร์เซลล์

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑. สร้างความอุดมสมบูรณ์ของดิน เช่นการเติมจุลินทรีย์ดี ลงดิน

๒. การทำปุ๋ยหมักต่างๆ

๓. การใช้น้ำอย่างประหยัดแต่เกิดประโยชน์สูงสุด

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- มีการจัดอบรมให้เกษตรกร

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ในด้านการเป็นวิทยากร

๑. ความรู้เกี่ยวกับ โรงเรียนคัดเลือกแสง

๒. การให้น้ำโดยระบบน้ำอัจฉริยะ

๓. การผลิตพืชระบบอินทรีย์

๔. ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๕. การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

๑. เป็นหมอดินอาสาระดับตำบล

๒. ให้ความรู้ ด้านการลดต้นทุนการผลิต

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

- เป็นศูนย์ถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตร

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- มีการจัดอบรมโครงการฟื้นฟูพัฒนาศักยภาพลูกค้าผักชะระหนี่ ธ.ก.ส. เป็นระยะเวลา ๒ ปี ติดต่อกัน

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

- เป็นกรรมการสถานศึกษา
- เป็นวิทยากรให้ความรู้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- ร่วมจำหน่ายสินค้าในตลาดนัดสี่เขียว(อบต.)
- นำสินค้าจำหน่ายที่โรงพยาบาลพนมไพร ซึ่งเป็นสินค้าเกษตรอินทรีย์โดยวิสาหกิจชุมชน เกษตรอินทรีย์อำเภอพนมไพร

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- วิทยากรเกษตรแม่นยำ เกษตรอัจฉริยะ เกษตรอินทรีย์

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

๑. รางวัลชนะเลิศลำดับที่ ๑ รางวัลเลิศรัตน์ ปี ๒๕๖๓ จังหวัดร้อยเอ็ด สาขารวมใจแค้น ชื่อผลงานเกษตรอินทรีย์เปลี่ยนชีวิต ระดับผลงานดี

๒. รางวัลชนะเลิศลำดับที่ ๑ การประกวด โครงการแนวทางตามพระราชดำริเกษตรกรต้นแบบ ระดับจังหวัด

๓. รางวัลรองชนะเลิศลำดับที่ ๑ ประกวด ศพก. ดีเด่นระดับจังหวัด โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด ร้อยเอ็ด

๔. หมอдинอาสาดีเด่นระดับจังหวัด สาขาเกษตรอินทรีย์ โดยสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดร้อยเอ็ด

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

๑. คณะกรรมการสถานศึกษา

๒. หมอдинอาสา

๓. ที่ปรึกษาโคกหนองนาในระดับอำเภอ

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- กิจกรรมจิตอาสาในชุมชน ตามโอกาสอันควร

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

- ชยัน อดทน ประหยัด ซื่อสัตย์ คุณธรรม

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑. นายอรรถพล กวีกิจบัณฑิต	เกษตรอำเภอพนมไพร
๒. นายพิเชษฐ์พงษ์ จำปาดี	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นางสาวสุนิสา ประวัติ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๔. นางสาวประภาเพ็ญ สรรพสุทธิ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

สำนักงานเกษตรอำเภอพนมไพร ได้ดำเนินการถอดบทเรียนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จาก ข้อมูลพื้นฐาน การสัมภาษณ์และผลงานอันเป็นที่ประจักษ์ ที่ผ่านมา โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑. ตั้งทีมถอดบทเรียน
๒. ประชุมวางแผนการดำเนินงาน
๓. ส่งแผนการถอดบทเรียนให้สำนักงานเกษตรจังหวัด
๔. ลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลการถอดบทเรียน
๕. ตรวจสอบข้อมูลตามหลักวิชาการ
๖. คัดข้อมูลให้เกษตรกร (ให้เกษตรกรตรวจสอบก่อนจัดทำรายงาน)
๗. จัดทำรายงานผลการถอดบทเรียน

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

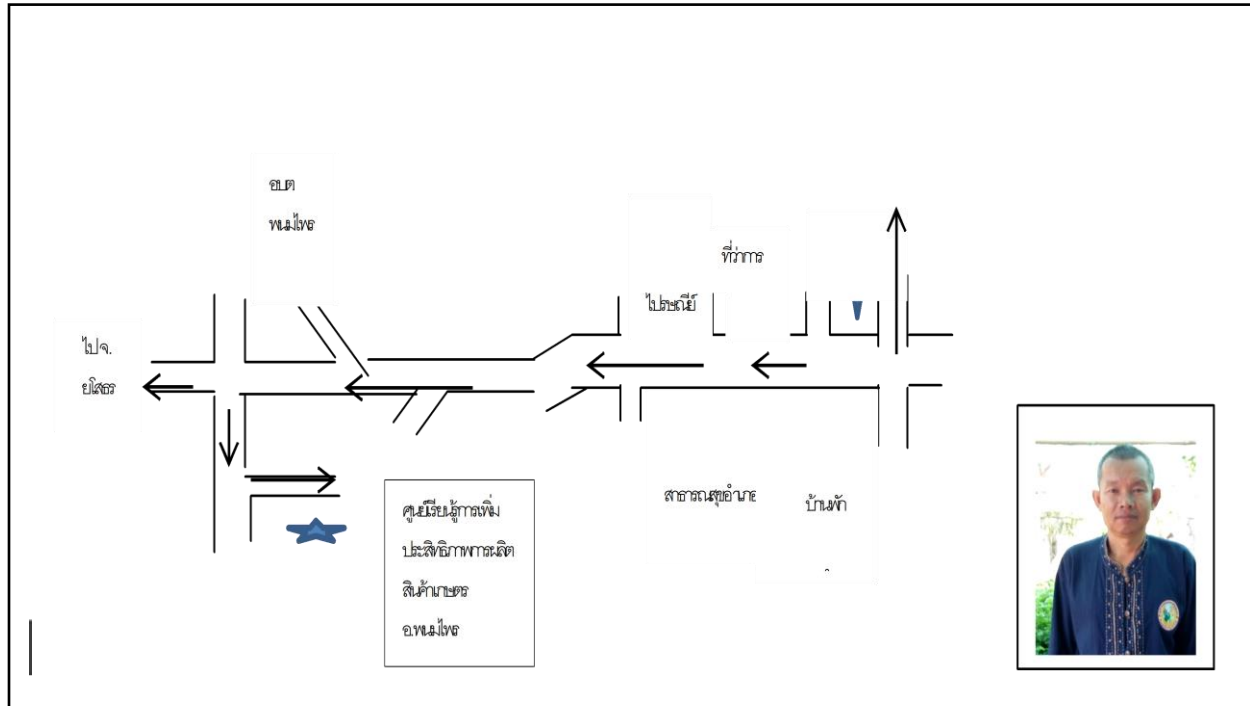
- เกษตรกรไม่เข้าใจคำถามในบางประเด็น

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

ภาพแสดงแผนที่ตั้ง ศพก.หลัก อำเภอพนมไพร

รางวัลการบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม ประจำปี พ.ศ. 2563
ประเภทรางวัลร่วมใจแก้จน
(Antipoverty Empowered)

ระดับดี

มอบให้

จังหวัดร้อยเอ็ด

วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์
อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด
ผลงาน เกษตรอินทรีย์ปลอดภัยไร้สาร

เคมี

สำนักงาน ป.อ.ป.
Bangkok Public Administration Training

โรงพยาบาลพนมไพร
ประกาศเกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์อำเภอพนมไพร

ได้เข้าร่วมสนับสนุนการดำเนินงานด้านสาธารณสุขร่วมกับโรงพยาบาลพนมไพร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๑

ขอให้เจริญด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ ดำรงรักษาคุณงามความดี และมีพลังใจ พลังสติปัญญาที่เข้มแข็ง
เพื่อเป็นพลังสร้างสรรค์ชุมชน สังคมและประเทศชาติสืบไป

Mr. W.

(นายวัชระ เอี่ยมรัศมีกุล)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพนมไพร

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ขอมอบวุฒิปัตินี้ให้เพื่อแสดงว่า

นายกิตติชัย กล้าหาญ

ได้ผ่านการฝึกอบรม

หลักสูตร โครงสร้างพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่

โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน)

True Love

(นางธนุภัทรพรศักดิ์ นววิเศษนารว
ภาพครุฑและเสนาบดีอัครราช

การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าการใช้ยาต้านการอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์ (NSAIDs) สามารถช่วยลดความเสี่ยงของการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือดได้

876 0002

นายวชิระ สดสสส
ป๋ากงไกรบ้าน

ប្រការទី១៖ ការប្រកាស

